

Verslag

- Overleg:** Bespreking ontwerp-Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Smallingerland 2008
- Datum:** 1 september 2008
- Aanwezig:** LTO-Noord:
de heer J. Galema (beleidsmedewerker), de heer J. Bakker (adviseur)
LTO Afdeling Smallingerland:
de heer D. den Hoed (voorzitter), de heer J. Visser (secretaris) en de heren R. Koot en J.R. de Boer (leden)
Gemeente Smallingerland-eenheid Vergunning en handhaving van de afdeling Publiek:
de heer W. Wierda (beleidsmedewerker Milieu), mevrouw N.J. Hoek (beleidsmedewerkster Milieu), mevrouw J.M. Donker-Faro (juridisch beleidsmedewerkster Milieu)
- Afwezig:** -
- Verslag:** J.M. Donker-Faro

1. Opening en inleiding

Nadat de aanwezigen zich hebben voorgesteld geeft de heer Wierda – voorzitter van dit overleg – kort aan wat de aanleiding is voor deze bijeenkomst. Op 7 augustus 2008 is de ontwerp-Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Smallingerland 2008 gepubliceerd (een herhaalde publicatie vindt plaats op 4 september 2008). Tot en met 17 september 2008 is er gelegenheid om de ontwerp-Verordening in te zien en zienswijzen in te brengen. LTO-Noord en de afdeling Smallingerland zijn uitgenodigd voor dit overleg om van gedachten te wisselen over de ontwerp-Verordening.

2. Aanleiding voor het opstellen van de Verordening geurhinder en veehouderij

Sinds 1 januari 2007 is er een nieuwe wet voor de toetsing van agrarische geurhinder: de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Deze wet vervangt alle voorgaande wetten, richtlijnen en brochures. In de Wgv wordt niet meer gerekend met mestvarkeneenheden maar met odeur units. Via een computermodel worden de geurcontouren uitgerekend. Voor dieren zonder geuromrekeningsfactoren gelden vaste afstanden.

De Wgv zou "normneutraal" zijn maar in de loop van 2007 werd duidelijk dat de minimale afstanden van (intensieve) veehouderijbedrijven tot "geurgevoelige objecten", zoals woningen in de bebouwde kom en/of woningen van derden in het buitengebied, groter zijn geworden. In onze gemeente worden problemen ondervonden bij toepassing van de standaardnormen uit de Wgv. Hierbij moet worden gedacht aan bestaande bedrijven die worden beperkt in hun bedrijfsvoering (ze zitten "op slot" en kunnen niet meer uitbreiden), het vestigen van paardenhouderijen in vrijkomende boerderijen wat wordt bemoeilijkt, de opkomst van zorgboerderijen en gewenste ruimtelijke ontwikkelingen die worden gehinderd (bijvoorbeeld woningbouw in de buurt van een veehouderij). Deze problemen kunnen worden ondervangen door het opstellen van lokaal geurbeleid. De Wgv biedt de mogelijkheid om in een gemeentelijke Verordening af te wijken van de grenswaarden die in de Wgv zijn opgenomen. Hieraan worden in de wet uiteraard wel de nodige voorwaarden gesteld.

Vooruitlopend op deze Verordening, is in april 2008 in een beleidsregel vastgelegd wat moet worden verstaan onder het begrip "bebouwde kom". Dit begrip is in de Wgv niet duidelijk omschreven en dit geeft interpretatie problemen. Het vaststellen van de beleidsregel kon vlot

gebeuren omdat het een bevoegdheid is van het college van burgemeester en wethouders. Het opstellen van de Verordening kost meer voorwerk en het vaststellen ervan is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Overigens is de beleidsregel als bijlage 1 in de Toelichting bij de Verordening opgenomen. Er kunnen in de inspraak daarom nog opmerkingen over worden gemaakt.

De juridische status van een Verordening is dat er aan moet worden getoetst bij vergunningverlening en/of bestemmingsplanprocedures, het is anders dan een beleidsregel een "wettelijke regel". In die procedures kan de inhoud van de Verordening ook (terughoudend) door de rechter worden getoetst. Er staat echter geen rechtstreeks bezwaar/beroep open tegen de Verordening zelf.

Ter voorbereiding van de Verordening zijn in elk geval alle intensieve veehouderijen bezocht, de vee aantallen zijn opgenomen en vervolgens heeft Roel Zondervan (vergunningverlener Milieu) berekeningen gemaakt om de bestaande ("milieu") rechten vast te stellen. Ook is bekeken welke uitbreidingsmogelijkheden de bedrijven onder de "oude" milieuregelgeving hadden. (N.B. Er is niet per geval bekeken of uitbreiding ook qua bestemmingsplan mogelijk is - vergroten bouwblok e.d. - of op grond van andere regelgeving mogelijk is, omdat dit teveel voorwerk zou vergen).

De conclusie was dat er bij de dorpen Drachtstercompagnie en Opeinde in elk geval lokaal geurbeleid nodig is zodat de bestaande intensieve bedrijven tenminste de uitbreidingsmogelijkheden houden die zij tot 1 januari 2007 ook hadden (voor nieuwe gevallen gelden veel strengere eisen). Daarbij is uiteraard van belang dat er sprake is van een gelijkwaardig beschermingsniveau voor de omgeving van de bedrijven. In bijlage 2 bij de Toelichting is dit schematisch weergegeven voor twee bedrijven.

De nieuwe wetgeving blijkt veel ongunstiger uit te pakken voor geitenhouderijen. Dit geldt ook voor paardenhouderijen nu er vaste afstanden voor paarden zijn opgenomen. Samengevat blijkt de nieuwe wetgeving veel meer impact te hebben - ook voor melkrundveehouderijen - dan wij hadden voorzien. Het opstellen van de Verordening met lokaal geurbeleid voor Smalingerland heeft daarom hoge prioriteit.

3. Doorlopen van de tekst en bijlagen van de Verordening

Besloten wordt samen de concept-Verordening door te nemen. Allereerst wordt bijlage 2 van de Verordening bekeken. Door op een tekening met rode contouren rondom elk dorp aan te geven wat tot de bebouwde kom hoort, is ook helder wat buitengebied is. Dit voorkomt discussie over lintbebouwing e.d. Daarbij moet worden opgemerkt dat de afstand wordt gemeten tot een geurgevoelig object binnen de bebouwde kom, dus niet tot de rode lijn.

Wat opvalt:

- Bij Rottevalle zijn de uitbreidingen al opgenomen binnen de bebouwde kom;
- Bij Opeinde, Nijega en De Tike ligt de contour strak om het bestaande dorp;
- Bij Nijega speelt dat er een bedrijf (meer) paarden wil gaan houden, hier biedt de Verordening nieuwe kansen;
- Bij De Veenhoop lijkt de contour ruim, maar dit betreft ook veel water en sportvelden;
- Bij Boornbergum zijn geen knelpunten bekend t.o.v. de bebouwde kom;
- Kortehemmen: ligt voor een deel tegen Drachten aan;
- Drachtstercompagnie: het westelijke gebied aan De Feart is erbuiten gehouden;
- Houtgehage: voor zover bekend geen knelpunten.

Vraag van de LTO: is er ook een lijst beschikbaar waarop alle veehouderijbedrijven staan uitgewerkt ?

Er is een globaal dossier-onderzoek gedaan waaruit blijkt dat (in theorie) 52 bedrijven door de Verordening mogelijk weer uitbreidingsmogelijkheden hebben. Deze lijst is niet uitgewerkt maar wel bij ons in te zien.

4. Bespreken specifieke gevallen

Om nader aan te geven hoe de Verordening gaat werken worden enkele specifieke gevallen besproken. (N.B. In dit verslag worden de namen en adressen van de besproken gevallen niet weergegeven).

In het eerste geval gaat om aan te houden afstanden tussen een veehouderij die wil uitbreiden tot een geurgevoelig object, in dit geval een zorgboerderij. De afstand is kleiner dan de 50 meter die o.g.v. de Wgv nodig is. In artikel 6 van de Verordening zijn de aan te houden afstanden tot zorgboerderijen en rundveehouderijen buiten de bebouwde kom aangegeven. In het besproken geval kan de veehouderij toch uitbreiden doordat een afstand van 25 meter tot de zorgboerderij volstaat.

In de artikelen 4 en 5 van de concept-Verordening is sprake van een bovengrens van 200 melkkoeien (met bijbehorend jongvee). Hierbij is aansluiting gezocht bij het Besluit landbouw. Daarbij wordt opgemerkt dat de Verordening ook geldt voor zoogkoeien (onder melkvee wordt namelijk verstaan wat het Besluit landbouw daaronder verstaat).

In het tweede voorbeeld komt de uitbreiding van een intensieve veehouderij aan de orde bij het dorp Drachtstercompagnie. Verwezen wordt naar bladzijde 27 van de toelichting bij de Verordening. Op de tekening zijn de geurcontouren aangegeven van respectievelijk 2, 5 en 8 odeur units per kubieke meter.

Bij intensieve veehouderijen is geen sprake van vaste afstanden, de afstand wordt in dit geval bepaald door de odeur units. Voor Drachtstecompagnie is de norm verhoogd van 2 naar 6 odeur units per kubieke meter lucht voor bestaande veehouderijen ten opzichte van de bebouwde kom van het dorp. Zie artikel 3 van de Verordening.

Net als voorheen bij het meten in MVE's is het emissiepunt het uitgangspunt. Bij het meten in MVE's maakte het echter niet zoveel uit of de uittredende lucht naar beneden gericht was. Bij het rekenen in odeur units is de uitstroming echter een bepalende factor. Als een intensieve veehouderij nu gaat werken met "opwaartse emissie", bijvoorbeeld door het verhogen van het emissiepunt, dan zou er zelfs meer mogelijk zijn dan onder de oude regelgeving. Het bedrijf moet daar zelf creatief in zijn. Dit geldt in feite voor elk bestaand intensief bedrijf. Wij hebben "conservatief" gerekend, wij hebben niet gekeken naar andere mogelijke stal- en emissiesystemen.

In het derde geval wordt een voorbeeld behandeld van een melkrundveehouderijbedrijf in het buitengebied dat wil uitbreiden en waarbij de afstand van 50 meter tot een gevoelig object niet wordt gehaald.

Artikel 5 is hier van toepassing: het is een bestaand bedrijf buiten de bebouwde kom. Bij uitbreiding van het bedrijf mag in dit geval worden volstaan met een minimale afstand van 25 meter tussen een dierverblijf en de buitenzijde van een geurgevoelig object. Aan de hand van het gekleurde schema - opgenomen in bijlage 3 van de toelichting bij de Verordening - wordt uitgelegd hoe het werkt. Daarbij ontstaan wel wat vragen bij de LTO over de bovengrens van 200 koeien, waarom mag niet overal vee worden gezet? Zeker in het buitengebied zou dit toch geen probleem zijn? Hier komen we onder punt 5 op terug.

Geconcludeerd wordt dat het verder misschien ook wenselijk is om in de toelichting nog eens extra aan te geven wat wordt verstaan onder: "wat is vergund".

Naar aanleiding van dit geval wordt wel helder dat 25 meter echt de absolute ondergrens is (in het buitengebied), als er sprake is van een afstand van 23 meter dan zou je 2 meter moeten afschermen van de stal.

(N.B. Tijdens het overleg vraagt de LTO zich af of dat ook met een stalen buis kan zodat de dieren niet in dat gedeelte van de stal kunnen komen. Na het overleg is dit nagekeken. Uit de

Memorie van Toelichting en de Handreiking bij de Wgv blijkt dat de afscherming door middel van een muur moet plaatsvinden, zodat een dergelijke ruimte echt is afgeschermd, een hek o.i.d. volstaat niet).

Als laatste geval wordt besproken de verplaatsing van een paardenhouderij naar een locatie in Rottevalle. Op de locatie was een rundveehouderij gevestigd. Zelfs met toepassing van de Verordening zijn de mogelijkheden (te) beperkt omdat het bedrijf plannen heeft om uit te breiden tot zeker 200 paarden. Dat past op deze locatie niet. De Verordening geeft dus niet altijd "lucht" en de conclusie is dan ook dat je "met de Verordening in de hand" niet in alle gevallen een vergunning kunt verlenen.

5. Tekstuele opmerkingen

Bij de concept-Verordening (met bijlage 1 en 2):

* de paginanummering wordt nog toegevoegd;

* in het algemeen wordt door de LTO aangegeven dat de artikelen soms wat moeilijk leesbaar zijn: in artikel 4 bijvoorbeeld, lijken lid 3 en lid 4 elkaar tegen te spreken.

Mevrouw Hoek legt uit dat het uitgangspunt een "totaalverbod" is op uitbreiding, dat wil zeggen dat er geen dier extra in de ruimte (stal) mag die binnen de 50 en de 100 meter staat (dit is wat in de Wgv staat);

in lid 3 wordt vervolgens gezegd: in afwijking van dat totaalverbod mag er wel jongvee staan, tot een maximum van 200 stuks;

vervolgens is lid 4 weer een uitzondering op lid 3: er mag toch wat meer, er mag ook melkvee staan als in de totale inrichting maar niet meer dan 200 melkvee (met bijbehorend jongvee) aanwezig is.

Dit geldt voor artikel 5 ook.

Opmerking LTO: waarom wordt de bovengrens van 200 koeien gehanteerd? Andere gemeenten in Fryslân (bijvoorbeeld Boarnsterhim) doen dat ook niet. Als die bovengrens eruit gaat zou de tekst ook gemakkelijker leesbaar zijn.

De heer Wierda geeft aan dat wij aansluiting hebben gezocht bij het Besluit landbouw en dat een andere reden is dat de burgers ook moeten worden beschermd. Hij merkt op dat de verordening van Boarnsterhim veel eenvoudiger is omdat die alleen slaat op melkrundveehouderijen en niet op intensieve veehouderijen, zorgboerderijen en paardenhouderijen zoals bij ons. Verder is er landelijk nog weinig beschikbaar wat als voorbeeld kan dienen. Het was daarom best lastig om artikelen op te stellen die juridisch kloppen én voldoende duidelijk zijn.

(N.B. Intern is het concept ook bekeken door de afdeling Bestuursondersteuning, zij hadden geen opmerkingen over de formulering en de inhoud).

De heer Bakker geeft aan dat nieuwe stallen (met open kanten/windgaas) in de praktijk veel minder (tot geen) geur afgeven. Een nieuwe stal op vrij korte afstand hoeft daarom helemaal geen overlast te geven.

De heer Wierda geeft aan dat wij daar niet mee mogen rekenen, maar geeft ook toe dat het aantal van 200 koeien inderdaad arbitrair is.

Het kan best zijn dat de Verordening na bijvoorbeeld vijf jaar wordt aangepast vanwege "voortschrijdend inzicht".

De heer Bakker vindt het niet nuttig dat er in het buitengebied een grens wordt gesteld aan de veebezetting. Kan dat er niet uit? Zoals al eerder is gezegd, verwacht de LTO dat het artikel dan gemakkelijker te formuleren is waardoor het wellicht beter leesbaar wordt.

De heer Wierda zegt toe dit punt mee te nemen. Als bepaalde artikelen anders geformuleerd kunnen worden, wordt de nieuwe tekst gecommuniceerd met de heer Galema van LTO.

6. Afsluitende opmerkingen

Als afronding wordt geconcludeerd dat LTO sympathiek staat tegenover de uitgangspunten van de Verordening en het feit dat de gemeente Smallingerland het initiatief heeft genomen tot het opstellen van deze Verordening.

De heer Bakker geeft wel aan dat hij niet kan overzien of de Verordening in een specifiek geval negatief kan uitwerken voor een cliënt en dat hij dan als adviseur een zienswijze in gaat dienen.

We wachten de verdere inspraakperiode tot en met 17 september 2008 af.

De voorzitter bedankt iedereen voor de aanwezigheid en het meepraten over de concept-Verordening. De bespreking wordt daarna afgesloten.